

Vaccination mot luftvägsinfektioner

Influensa, Covid och pneumokocker

Anna Kauppi, Martin Angelin
Smittskyddsträff 30 september 2025

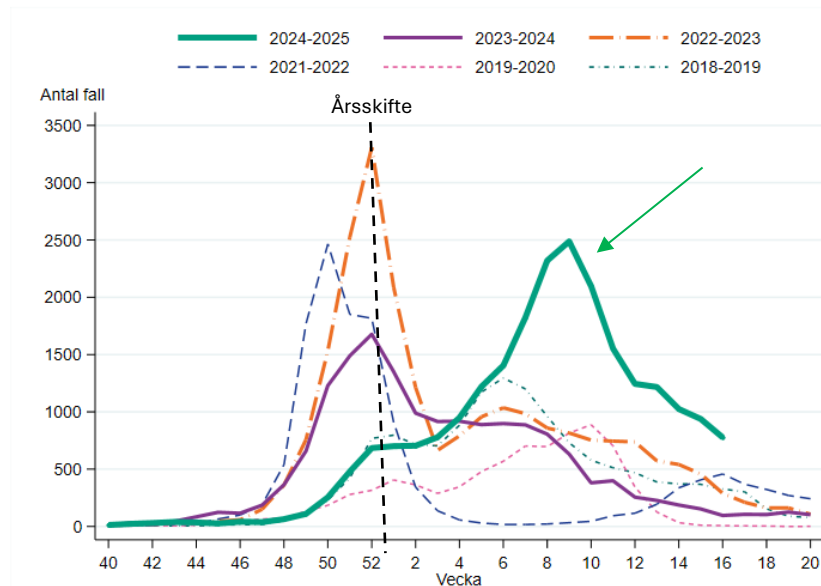
Epidemiologi föregående säsonger

- Influenta
- Covid-19
- RSV

Influensasäsongen 2024/2025

- Senare epidemistart än de tre föregående säsongerna
- Gradvis uppgång
- Topp i februari/mars
- Blandad säsong: Inf A(H1), A(H3) och Inf B (Victoria)
 - 85 % Inf A och av typade prover 65 % A(H1)
- Epidemistart och mönster liknande som innan pandemin

Figur 1A. Antal bekräftade influensafall (alla typer) per vecka, sex säsonger.

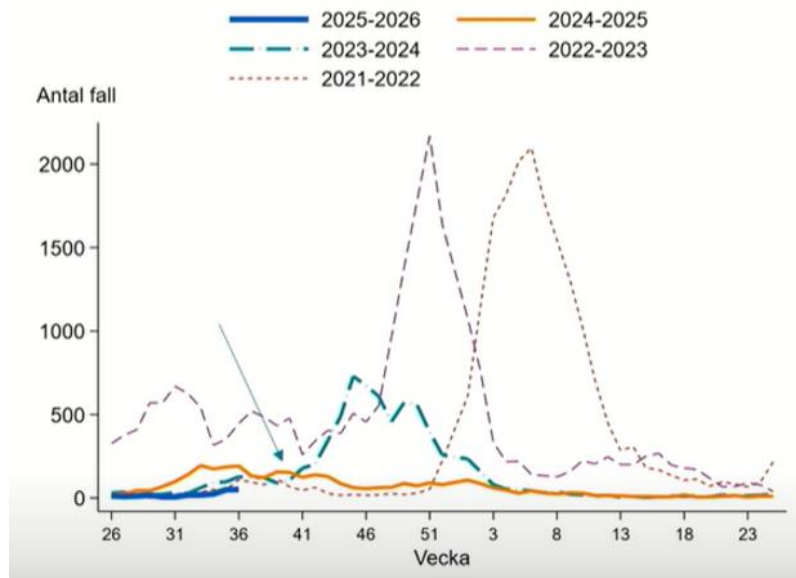

Covid-19 säsongen 2024/2025

- En svag ökning sommaren 2024
- Ingen topp under höst/vinter
- Relativt få allvarliga fall
- Låg smittspridning i Sverige de senaste veckorna – hur blir denna vinter?
- NU: Ökning ses i Europa
- Covid-19 – ännu oförutsägbart mönster

Bekräftade fall på särskilt boende

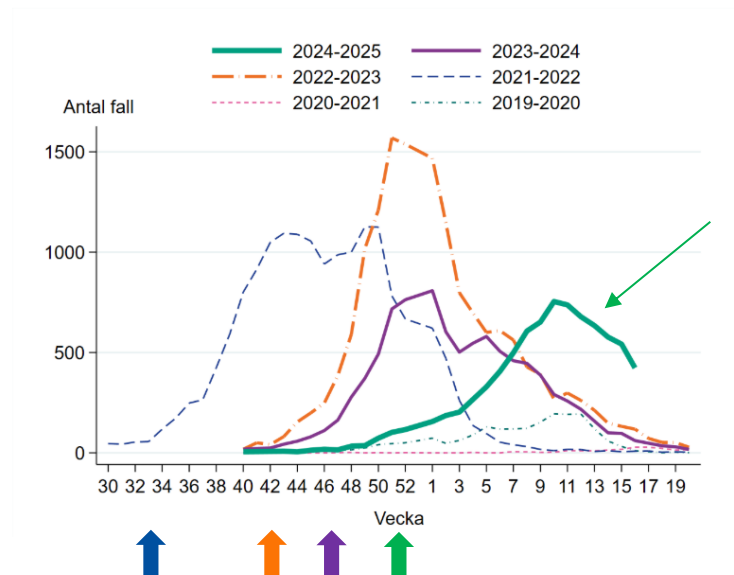
(mer jämförbar provtagning över tid)

RS-virus säsongen 2024/2025

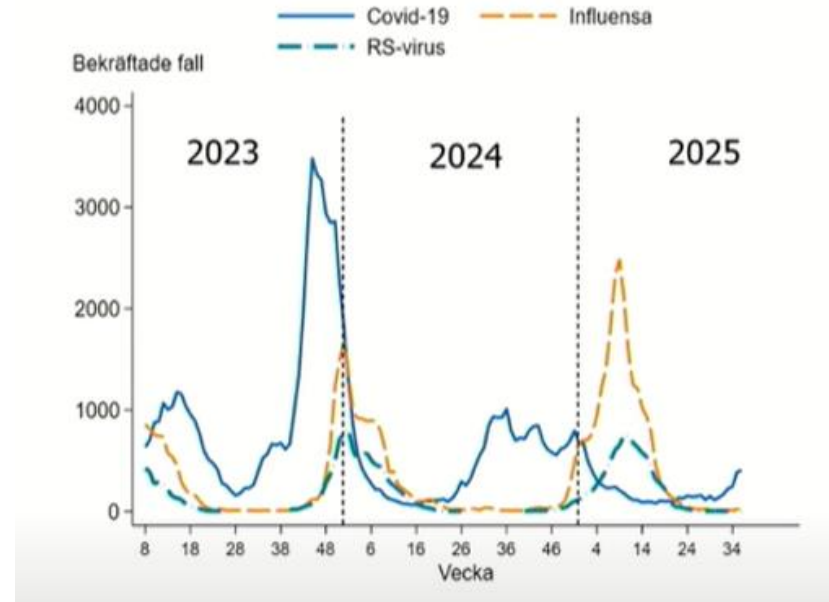
- Senare epidemistart än de tre föregående säsongerna
- Gradvis uppgång
- Topp i februari/mars
- Epidemistart och mönster liknande som innan pandemin
- Sjukdomsbördan högst bland små barn

Figur 1a. Antal rapporterade fall av RS-virus från säsong 2019–2020 till aktuell vecka säsong 2024–2025.

Säsongen 2024/2025 och utblick inför vintern

- Vintersäsongen för covid-19 uteblev – hur blir det denna höst/vinter?
- Senare epidemier för RSV och influensa, topp feb/mars – är vi tillbaka till prepandemiskt mönster?
- Införandet av RSV monoklonaler till spädbarn – kommer kurvan att påverkas?

Vaccinationstäckning i Västerbotten säsongen 2024/2025

- Av invånare 75 år och äldre vaccinerades 81 % mot covid-19
- 74 % vaccinerades mot influensa bland invånare 65+

Bakgrund till uppdaterad vaccinationsrekommendation för covid-19

- FoHM har genomfört en hälsoekonomisk analys
- Resultat och slutsatser överensstämmer med resultat från andra länder
- Grupper med störst nytta av covid-19 vaccination:
 - Hemtjänst
 - Säbo
 - 80+ och medicinska riskgrupper 65-79 år
 - Medicinska riskgrupper 50-64 år
- FoHM kommer att fortsätta följa upp kostnad för covid-19 vaccination, att den är rimlig i förhållande till nyttan
 - Ändrad epidemiologi (varianter)
 - Vaccineffekt

Vaccinrekommendationer 2025/2026

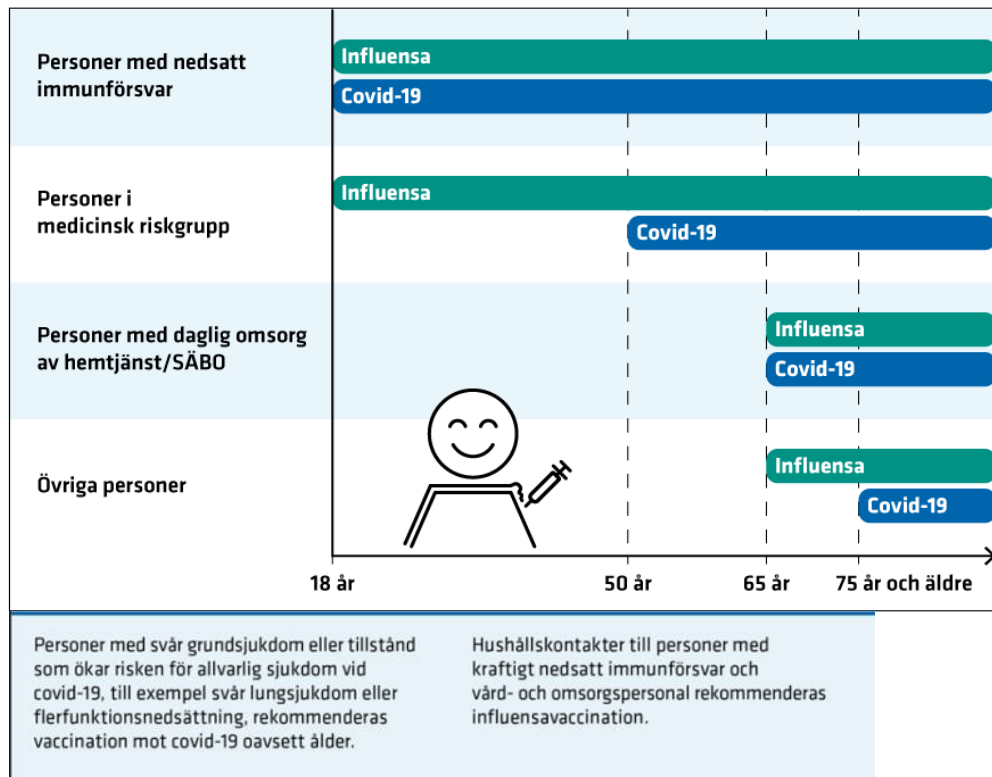
Covid-19 vaccin och influensavaccin rekommenderas till följande grupper;

- Alla som är 75 år och äldre (födda 1950 eller tidigare)
- Personer från 65 år med dagliga omsorgsinsatser av hemtjänst eller boende på Säbo
- Personer i medicinska riskgrupper 50–74 år
- Personer 18 år och äldre med kraftigt nedsatt immunförsvar, njursvikt eller Downs syndrom

Influensavaccination rekommenderas till följande grupper;

- Alla som är 65 år och äldre (födda 1960 eller tidigare)
- Personer från 6 månader till 64 år i medicinska riskgrupper, inklusive gravida
- Vårdpersonal som arbetar patientnära
- Hushållskontakter, barn och vuxna, till personer med kraftigt nedsatt immunförsvar

Höstens vaccinrekommendation

Startdatum	Rek vaccination
14 oktober	Covid+Influensa
4 november	Enbart influensa
25 november	Övriga (ingen rek) Influensa:350 kr Covid: 300 kr men endast efter läkarordination och vaccintillgång

Aktuella vacciner

- Influenzavacciner, byte till trivalent vaccin med skydd mot Influenta A: H1N1, H3N2 och B/Victoria
- Vaxigrip
 - Standarddos, till de flesta
- Fluad
 - Förstärkt, till SÄBO
- Comirnaty LP.8.1
 - Monovalent som tidigare säsong
 - Räkna inte med att det kommer proteinvaccin (Nuvaxovid)

Praktikaliteter

- Vaccinbeställning
- Sprutor och kanyler
- HälsodeklARATIONER och Mittvaccin
- Smittskydds hemsida
- Sharepoint (Intranätet)

Vaccinbeställning och sprutor och kanyler

Vaccin	Tilldelning 2025/2026	Artikelnr	Minsta förp	Beställs var?
Comirnaty LP.8.1	46 800	Beställs av LMC	60 (10 ampuller med 6 doser i varje)	Önska i excel (teams)
Vaxigrip	62 000	437717	10-pack utan nålar	Oriola
Fluad	4 500	193448	10-pack utan nålar	Oriola

Förbrukningsmaterial	Används till	Artikelnr	Beställs var?
Sprutor låg dödvoly, 1 ml (för att få ut 6 doser)	Covidvaccin	8021	Economa/Mediq
Kanyl 23G, 0,6x25 mm med stickskydd	Covidvaccin Influensavaccin	7416	Economa/Mediq
Kanyl 23G, 0,6x25mm utan sticks	Covidvaccin Influensavaccin	7415	Economa/Mediq

Hälsodeklaration

- Görs i Mittvaccin
- Vid beställning av hälsodeklarationer i pappersformat (artnr 6092), observera att varje förpackning innehåller 50 st, går att skriva ut också
- Måste registreras i mittvaccin tillsammans med vaccinationen

region västerbotten

Hälsodeklaration vid vaccination

Fylls i av patient:

Namn _____ Personnummer _____

• Har du haft en allvarlig allergisk reaktion mot något som du har behövt sjukhusvård för?
Om du svarat ja, av vad och vilken reaktion? _____ Ja ☐ Nej ☐

• Är du allergisk mot ägg? _____ Ja ☐ Nej ☐

• Har du sänkt immunförsvar på grund av sjukdom eller medicinering?
Om du svarat ja, beskriv mer? _____ Ja ☐ Nej ☐

• Har du en pågående infektion med feber?
Om ja, i vilken vecka? _____ Ja ☐ Nej ☐

• Är du gravid?
Om ja, i vilken vecka? _____ Ja ☐ Nej ☐

Extra fråga till dig som är 65 år och äldre eller tillhör någon riskgrupp (ej gravida)

• Har du vaccinerats mot pneumokocker tidigare? (bakterier som kan ge lunginflammation)
Om du svarat ja, vilket år? _____ Ja ☐ Nej ☐

Datum _____ Namnteckning _____

Patientinformation covid-19 vaccin

Ny vaccinrekommendation kan
medföra frågor från invånare

Kan användas till personer som
önskar vaccinera sig men inte
rekommenderas vaccination

Folkhälsomyndigheten

Rekommendationer om vaccination mot covid-19 – faktablad

Folkhälsomyndigheten har uppdaterat sina rekommendationer om vaccination mot covid-19. De nya rekommendationerna gäller från den 1 september 2025.

I takt med att allt fler har varit sjuka i covid-19 och mildare varianter utvecklats, har risken med covid-19 minskat för många personer. Därför har rekommendationerna om vaccination uppdaterats. En del personer har fortfarande stor nytta av vaccination men grupperna som rekommenderas vaccination är nu mindre.

Personer 75 år och äldre rekommenderas vaccination

Hög ålder är fortfarande en riskfaktor för att bli allvarligt sjuk i covid-19. Därför rekommenderas du som är 75 år och äldre vaccination. För friska personer som är yngre än 75 år har risken att bli allvarligt sjuk i covid-19 minskat kraftigt de senaste åren. Dessa personer får i regel bara förkylningssymtom och behöver inte vaccinera sig.

Ny rekommendation för medicinska riskgrupper

Även bland personer som har en medicinsk riskfaktor har risken för att bli allvarligt sjuk i covid-19 minskat.

Från och med hösten 2025 rekommenderas därför du som är yngre än 50 år bara vaccination om du har nedsatt immunförvar. Gravida rekommenderas inte längre vaccination mot covid-19, eftersom covid-19 inte längre utgör någon ökad risk för vare sig dig som är gravid eller barnet.

Du som är 50–74 år och har en medicinsk riskfaktor för allvarlig covid-19 rekommenderas att vaccinera dig. Vilka riskfaktorer är ser du i faktarutan till höger.

Oförändrade rekommendationer om vaccination mot influensa

Folkhälsomyndighetens rekommendationer om vaccin mot influensa har inte ändrats. Det innebär att en del

personer som tidigare rekommenderades båda vaccinerna nu bara rekommenderas influensavaccination.

Folkhälsomyndigheten rekommenderar en dos vaccin mot covid-19 årligen till dessa grupper:

Personer 75 år och äldre.

Personer 50–74 år med någon av följande riskfaktorer:

- hjärt-kärlsjukdom (høgt blodtryck som enda diagnos ingår inte)
- kronisk lungsjukdom, svår astma
- diabetes typ 1 eller 2
- lever- eller njursvikt
- nedsatt immunförvar
- sjukdomar som leder till nedsatt lungvolym eller lungfunktion, såsom neuromuskulär sjukdom eller BMI över 40.

Personer 65–74 år med dagliga omsorgsinsatser i hemmet eller som bor på särskilt boende.

Personer 18 år och äldre med nedsatt immunförvar på grund av sjukdom, behandling eller annat tillstånd (till exempel njursvikt, behandling mot cancer eller autoimmun sjukdom och Down's syndrom; graviditet ingår inte).

Personer som inte omfattas av definitionerna ovan, men har en svår grundsjukdom eller uttalad skörhet som gör att covid-19 riskerar att bli en allvarlig sjukdom.

Vaccination av personer som inte rekommenderas vaccination mot covid-19

Om du vill vaccinera dig men inte omfattas av Folkhälsomyndighetens rekommendationer, kan du få vaccin på läkarordination. Men vaccination utanför rekommendationerna ska inte ske på ett sätt som riskerar att de rekommenderade grupperna inte får vaccin.

Hemsidan och rutindokument

- Alla dokument uppdaterade, de hittas på:
- [Smittskydds hemsida](#)
- [Influensavaccination](#)
- [Covidvaccination](#)
- [Intranät Säsongsvaccination](#)

- [Höstens vaccinationskampanj startar tisdagen 14 oktober för de som rekommenderas samtidig vaccination mot covid-19.](#)

För de som endast rekommenderas vaccination mot influensa startar kampanjen den 4 november.

Personer som inte rekommenderas vaccination mot influensa har möjlighet att vaccinera sig från 2 december och de får betala 350 kr.

Personer som inte tillhör riskgrupp eller är vårdpersonal betalar 350 kronor.

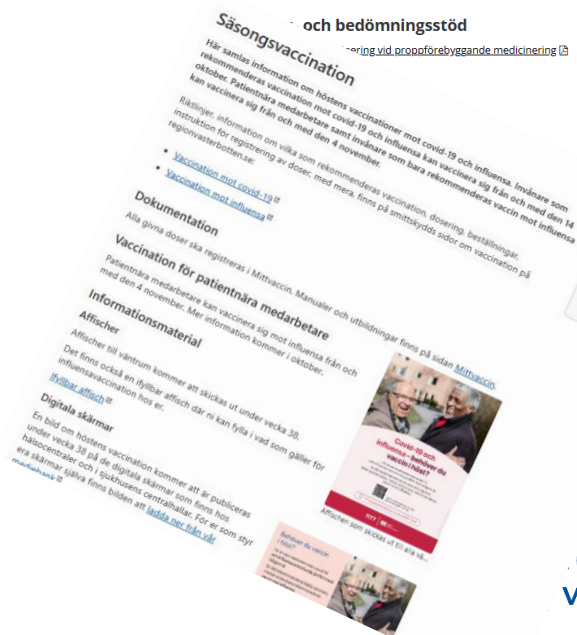
Riktlinje för genomförande i Västerbotten

- [Riktlinjer för influensa- och covidvaccination 2025-2026](#)

Rutindokument

- [Blankett 1 - ordinerar influensavaccin](#)
- [Blankett 2 - generellt direktiv influensavaccin](#) (2025-09-18)
- [Halsodeklaration frågor vid vaccination säsong 2025-2026](#) (2025-09-15)
- [Rutin för vacciner beställning, ledtider, transport och mottagning](#)
- [Vaccinationsartiklar som finns att beställa i Medin för covid- och influensavaccin](#)

HPV-vaccination
Influensavaccination
Kikhostevaccination
Mpoov-vaccination
Pneumokockvaccination
RS-vaccination
Nyhetsarkiv

Antiviraler vid influensa

Vaccination är den bästa förebyggande åtgärden

- Testa indexfall på säbo, epidemiologi kan användas som stöd vid konstaterat fall
- Antiviraler som behandling kan vara till stor nytta för många i riskgrupp vid influensa
- PCR för covid, RSV och influensa
- Profylax mycket effektivt, kom ihåg riskgrupper (tänk särskilt på immunsupprimerade, äldre och sköra patienter, säbo)

Tamiflu (oseltamivir)

- Hämmar enzymet neuraminidas och hindrar virusets spridning till nya celler
- Tidig behandling viktig <48 h (72h)
- Förkortar symtom med 1-2 dagar och minskar risken för sjukhusinläggning och komplikationer
- Profylax till exponerade minskar risken att insjukna och bryter smittkedjor
- Billigt, ca 200 kr/beh
- Läkemedelsverket om SÄBO: *”rekommenderas redan vid klinisk misstanke om influensa under pågående säsong att behandling av symtomatiska personer och profylax till exponerade kontakter sätts in”*

Antiviraler vid COVID-19

Behandlingsrekommendation LMV publicerad 12/6-25

- Vaccination enligt rekommenderat intervall är den viktigaste åtgärden för att förebygga svår sjukdom och död i covid-19
- För sköra äldre, exempelvis inom vård- och omsorgsboenden, är en individuell bedömning avseende nytta-risk med antiviral behandling helt central
- Vaccinationsstatus kan vägas in i bedömningen vid normalt immunförsvar
- Antiviral behandling med nirmatrelvir/ritonavir (Paxlovid, per oral) ska påbörjas inom fem dagar från symtomdebut och måste föregås av en noggrann genomgång av patientens läkemedel avseende interaktioner
- Remdesivir (Veklury, iv) som tidig behandling eller vid syrgaskrävande infektion

Pneumokockvaccination

Oförändrad rekommendation

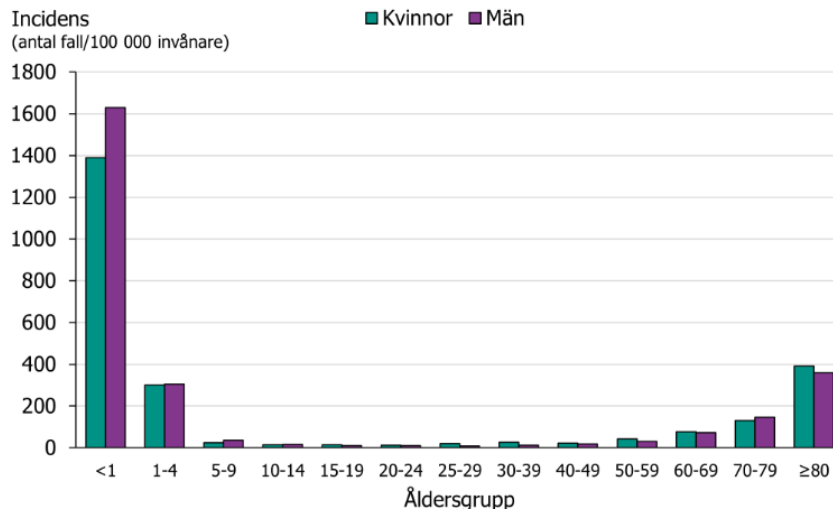
- Hög risk – Pneumovax vart 5e år
- Mycket hög risk – Prevenar20 + ibland också pneumovax
- Nytt vaccin på gång PCV21 – Capvaxive

<https://regionvasterbotten.se/VLL/Filer/Pneumokockvaccination%2020240520.pdf>

RSV barn

- Riskgrupper
 - Barn < 3 månaders ålder
 - Underburenhet
 - Hjärtsjukdom
 - Lungsjukdom
 - Neuromuskulära sjukdomar
- 1-2% av spädbarn behöver sjukhusvård
 - 10% av dessa behöver intensivvård
 - De flesta som sjukhusvårdas är friska barn

Figur 2. Antal fall per 100 000 invånare av laboratorieverifierad RS-virusinfektion per ålder och kön under säsongen 2024-2025 (baseras på fall med information om ålder och kön).

Källa: Folkhälsomyndigheten

Beyfortus

Monoklonal antikropp, ges som ett vaccin

Effekt i 6 månader

Administreras på BB

Beyfortus (nirsevimab) för prevention av sjukdom orsakad av respiratoriskt syncytialvirus (RSV)

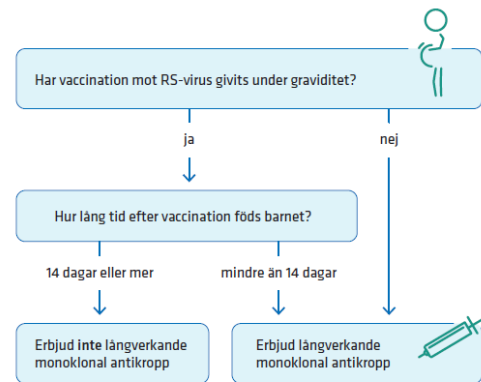
NT-rådets yttrande till regionerna 2025-04-30

Rekommendation och sammanvägd bedömning

NT-rådets rekommendation till regionerna inför säsongen höst/vinter 2025/2026 är:

- att Beyfortus bör användas för prevention av RSV-infektion till riskgrupp 1, 2 och 3. Det vill säga spädbarn som är under 3 månader gamla under RSV-säsong samt till barn under 12 månaders ålder med tillstånd som ökar risken för allvarlig RSV-infektion.
- att Beyfortus ges till barn i riskgrupp 3 födda från och med 10 september 2025. Immuniseringen sker på förlossning/BB-verksamhet.
- att Beyfortus bör ges till barn upp till 24 månaders ålder som fortfarande har hög risk för allvarlig RSV-sjukdom under sin andra RSV-säsong, i enlighet med de riktlinjer som sedan tidigare gäller för palivizumab (Synagis).

Vilka barn ska erbjudas långverkande monoklonal antikropp?

Långverkande monoklonal antikropp ska erbjudas till alla barn, födda från den 10 september 2025, där:

- vaccination mot RS-virus inte givits under graviditeten.
- tvetsamhet råder om den gravida är vaccinerad mot RS-virus eller ej, eller tvetsamhet angående antalet dagar till förlossning från vaccinationen. Det finns ingen känd ökad risk med att kombinera RS-vaccination av den gravida med monoklonal till barnet, där detta behövs.

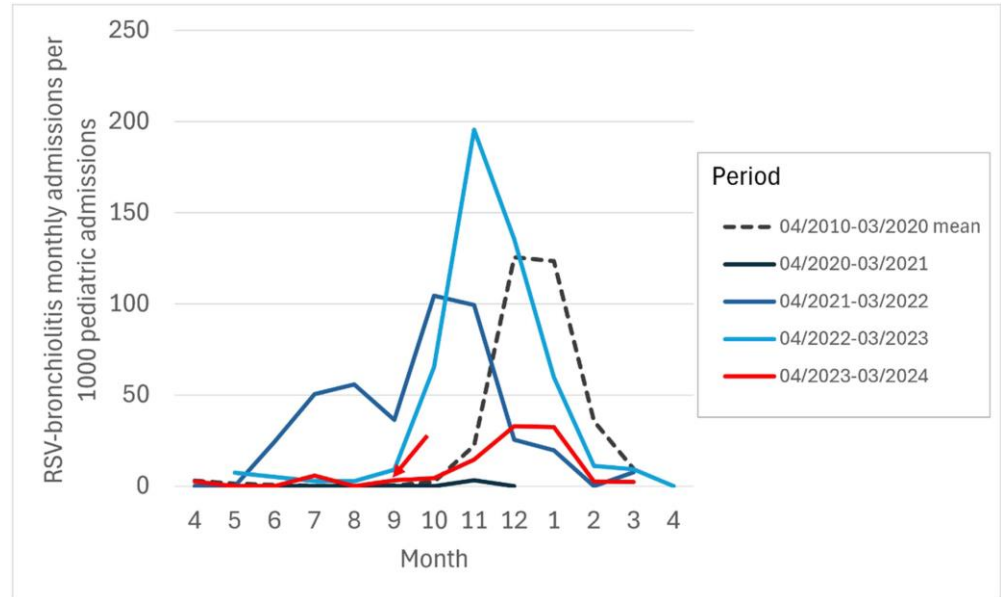
Läs mer på samverkanlakemedel.se

Folkhälsomyndigheten

Assessing the Impact of Nirsevimab Immunization on RSV Bronchiolitis Hospital Admissions and Their Severity:
A Case-Control Study and Comparison With Pre- and Post-COVID-19 Seasons in a Tertiary Pediatric Hospital

Efter införande på sjukhus
i Malaga

Pediatric Pulmonology, Volume: 60, Issue: 7, First published: 15 July 2025, DOI: (10.1002/ppul.71059)